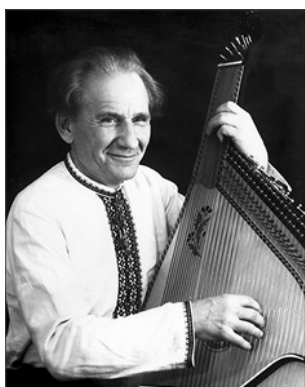

Б. М. Жеплинський, Д. Б. Ковальчук

Нирко Олексій Федорович

НИРКО́ Олексій́ Фе́дорович (01. 01. 1926, с. Мар'янське, нині Криворіз. р-ну Дніпроп. обл. – 27. 09. 2005, м. Ялта, АР Крим) – бандурист, педагог, дослідник кобзарства Криму й Кубані. Чоловік Н. Нирко. Заслужений працівник культури України (1993). Учасник 2-ї світової війни. Гри на гітарі та мандоліні навч. у Л. Карамельського. Від 1945 керував муз. і драм. гуртками, працював на відбудові Нікопол. пд.-труб. заводу (Дніпроп. обл.). 1949–50 навч. у Львів. консерваторії (кл. Є. Новак), відвідував лекції М. Колесси. 1950 заарешт. і засудж. на 10 р. виправно-труд. робіт, покарання відбував у Молотов., нині Перм. обл. (РФ), 1956 звільнений, 1993 реабіліт. 1956–57 кобзарював у с. Нова Січ (Криворіз. р-н) й м. Нікополь; 1957–58 викладав музику та спів у серед. школі радгоспу «Комінтерн» (Херсон. обл.); 1959–64 працював у Нікопол. пед. училищі, водночас засн. капелу бандуристів «Нікопольчанка» при Будинку культури Нікопол. маш.-буд. заводу. Від 1964 мешкав і працював у Криму, в Ялтин. пед. училищі відкрив клас бандури, організував самодіял. Капелу бандуристок ім. С. Руданського (від 1970 – народна, учасниця низки оглядів худож. самодіяльності, міжнародних фестивалів у Франції, Угорщині, Польщі), згодом – дит. капелу бандуристів «Кримські проліски» та нар. ансамбль «Зоряниці». Н. – основоположник і голова (1988–91) Ялтин. товариства «Просвіта». Очолював ініціат. групу зі створення та відкриття Музею Лесі Українки в Ялті, 1984 заснував громад. Музей кобзарства Криму та Кубані при Ялтин. пед. училищі (нині Крим. гуманітар. університет). Організатор і реж. кобзар. фестивалів Криму (проводили від 1992). Голова Крим. осередку Всеукр. спілки кобзарів; дир. Центру кобзарства Криму та Кубані; доцент Крим. гуманітар. університету; представник Укр. університету Москви в Кубані та Криму. Автор пр. «Кобзарство Криму та Кубані» (Л., 2006). Зібрав унікал. колекцію бандур та книг.

Рекомендована література

1. Кочерга С. Учитель // КСв. 1995, 30 груд.;
2. Досінчук-Чорний О. Олексій Нирко – бандурист, віртуоз // Свобода. 1995, 3 трав.;
3. Подвижник кобзарства в Криму і Кубані (Олексій Нирко) // Жеплинський Б. Кобзарськими стежками. Л., 2002;
4. Кочерга С. Олексій Нирко – в'язень режиму, вчитель, бандурист // Свобода. 2006, 2 черв.

Бібліографічний опис:

Нирко Олексій Федорович / Б. М. Жеплинський, Д. Б. Ковальчук// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-74055>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).